

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse ning makse- ja arveldussüsteemide seaduse muutmise seadus

§ 1. Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmine

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 15 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 17 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui taotleja ei ole tegevusloa taotlemisel esitanud kõiki käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud andmeid ja dokumente või need on ebaõiged, eksitavad, oluliste puudustega või mittetäielikud või ei ole need nõuetekohaselt vormistatud, on Finantsinspeksioonil õigus jätta taotlus läbi vaatamata või nõuda taotlejalt puuduste kõrvaldamist.“;

3) paragrahvi 17 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui tegevusloa taotluse menetlemise ajal tehakse muudatusi käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud andmetes või dokumentides, esitab taotleja viivitamata Finantsinspeksioonile vastavad andmed ja dokumendid uuendatud kujul. Kui muudatus on oluline, võib Finantsinspeksioon lugeda menetlustähtaja alguseks selle olulise muudatuse kättesaamise aja. Sel juhul peab Finantsinspeksioon teatama taotlejale uue menetlustähtaja.“;

4) seaduse 7. peatükki täiendatakse §-dega 63⁹ ja 63¹⁰ järgmises sõnastuses:

„§ 63⁹. Arveldussüsteemis osalemise nõuetele vastavuse tunnustamine

(1) Kui makse- ja arveldussüsteemide seaduse § 6 lõikes 3¹ nimetatud makseasutus või e-raha asutus soovib osaleda sama seaduse §-s 3 nimetatud arveldussüsteemis, peavad tema tegevus ja dokumendid vastama käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele ja arveldussüsteemiga liitumise tingimustele.

(2) Arveldussüsteemiga liitumise taotlemiseks peavad makseasutuse või e-raha asutuse siseeskirjad ja tegevust reguleerivad muud dokumendid olema asjakohased ning piisavalt selged ja läbipaistvad, et tagada arveldussüsteemi usaldusväärne ja tõhus toimimine.

(3) Makseasutuse või e-raha asutuse tegevuse ja dokumentide vastavust käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4–8 nimetatud arveldussüsteemis osalemise nõuetele hindab Finantsinspeksioon (edaspidi ka *vastavuse tunnustamine*).

(4) Vastavuse tunnustamiseks esitab makseasutus või e-raha asutus Finantsinspeksioonile kirjaliku taotluse ning järgmised dokumendid ja andmed:

- 1) käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punkti 7 kohane kliendi varade hoidmise ja kaitse üldnõuete kohaldamise kirjeldus ning muud asjakohased dokumendid;
- 2) käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punkti 8 kohased sise-eeskirjad või nende projekt;
- 4) käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 9 nimetatud andmed ja kord;
- 5) makseteenuste ja e-raha teenuste osutamise lõpetamise kord juhuks, kui makseasutuse või e-raha asutuse suhtes algatatakse maksejõuetuks muutumise korral maksejõuetusmenetlus makse- ja arveldussüsteemide seaduse § 7 tähenduses;
- 6) enesehindamise dokument, mis kajastab asutusesisest analüüsi arveldussüsteemis osalemise nõuete täitmise kohta.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punkti 1 kohaselt tuleb esitada:

- 1) käesoleva seaduse §-s 78 sätestatud vara kaitsmise ja hoidmise põhimõtted;
- 2) käesoleva seaduse § 79 lõike 1 punktis 2 nimetatud kontole juurdepääsu omavate isikute arv ja ülesanded;
- 3) kirjeldus, mille kohaselt tagatakse, et makseasutuse või e-raha asutuse klientide arvel ei rahuldata makseasutuse või e-raha asutuse teiste võlausaldajate nõudeid;
- 4) krediidasutusega sõlmitava lepingu kavandi koopia;
- 5) kinnitus käesoleva seaduse 9. peatükis sätestatud nõuete täitmise kohta.

(6) Kui makseasutus või e-raha asutus kindlustab klientide rahalised vahendid kindlustusandja või krediidasutuse välja antud kindlustuslepinguga või tagab samaväärse garantiiga, tuleb käesoleva paragrahvi lõike 4 punkti 1 kohaselt esitada:

- 1) kinnitus selle kohta, et kindlustuslepingu või samaväärse garantii välja andnud kindlustusandja või krediidasutus ei kuulu makseasutuse või e-raha asutusega samasse konsolideerimisgruppi;
- 2) üksikasjalik nõuetele vastavuse kontrollimise kord, millega tagatakse, et kindlustusleping või samaväärne garantii on makseasutuse või e-raha asutuse finantskohustuste täitmiseks igal ajal piisav;
- 3) andmed kindlustuskaitse kestuse kohta ja selle pikendamise tingimused;
- 4) kindlustuslepingu või samaväärse garantii koopia või selle kavand.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 2 nimetatud sise-eeskirjad ja raamatupidamise sise-eeskiri peavad sisaldama järgmisi andmeid ja dokumente:

- 1) käesoleva seaduse § 15 lõike 1¹ punktis 1 nimetatud turvapoliitika osa kirjeldus;
- 2) raamatupidamiskord, mille kohaselt makseasutus või e-raha asutus säilitab oma finantsteavet ja esitab selle kohta aruandeid;
- 3) sisekontrolli süsteemi toimimise kord, sealhulgas andmed selle eest vastutava isiku kohta ja tema elulookirjeldus;
- 4) andmed iga audiitori kohta, kes ei ole audiitoritegevuse seaduse kohaselt vandeaudiitor;
- 5) juhatuse ja nõukogu koosseis;
- 6) kirjeldus käesoleva seaduse § 62 alusel edasi antud ülesannete täitmise jälgimise ja kontrolli kohta, et vältida makseasutuse või e-raha asutuse sisekontrolli kvaliteedi kahjustamist;
- 7) konsolideerimisgrupi juhtimiskorraldus, kui makseasutuse või e-raha asutus on teises lepinguriigis asutatud makseasutuse, e-raha asutuse, fondivalitseja, investeerimisfondi, investeerimisühingu, krediidasutuse, kindlustusandja või muu finantsjärelevalve alla kuuluva isiku tütarettevõtja.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 5 nimetatud makseteenuste ja e-raha teenuste osutamise lõpetamise korra koostamisel arvestatakse makseasutuse või e-raha asutuse kavandatud suurust ja ärimudelit ning see peab sisaldama kirjeldust leevendusmeetmete kohta,

mida makseasutus või e-raha asutus võtab oma makseteenuste lõpetamise korral ning mis peavad tagama pooleliolevate maksetehingute ja kehtivate lepingute lõpetamise.

(9) Finantsinspeksioon võib makseasutuse või e-raha asutuse vabastada nende käesolevas paragrahvis nimetatud andmete või dokumentide esitamisest, mille makseasutus või e-raha asutus on juba esitanud käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud tegevusloa taotlemise menetluses, kui andmed ei ole muutunud.

(10) Arveldussüsteemis osalemise nõuetele vastavaks tunnistatud makseasutus või e-raha asutus peab vastama arveldussüsteemis osalemise nõuetele kogu aeg.

§ 63¹⁰. Arveldussüsteemides osalemise taotluse läbivaatamine, otsuse tegemine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Vastavuse tunnustamise taotluse menetlemisele ja käesoleva seaduse § 63⁹ lõigetes 4–8 nimetatud dokumentide ja andmete läbivaatamisele kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse §-s 17 sätestatud nõudeid.

(2) Finantsinspeksioonil on õigus keelduda vastavuse tunnustamisest, kui:

- 1) taotleja ei vasta käesoleva seadusega või selle alusel antud õigusaktidega makseasutuse või e-raha asutuse suhtes kehtestatud nõuetele;
- 2) taotleja ei täida käesoleva seaduse §-s 63⁹ sätestatud tingimusi;
- 3) taotlejal on täitmata Finantsinspeksiooni ettekirjutus või käesolevas seaduses sätestatud muu kohustus;
- 4) taotleja osalemine arveldussüsteemis ohustab arveldussüsteemi stabiilsust või terviklikkust.

(3) Otsuse vastavuse tunnustamise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon kahe kuu jooksul arvates kõigi vajalike dokumentide saamisest, kuid mitte hiljem kui kolm kuud pärast vastava taotluse saamist.

(4) Otsuse vastavuse tunnustamise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon viivitamata makseasutusele või e-raha asutusele teatavaks.

(5) Finantsinspeksioon võib vastavuse tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistada, kui makseasutus või e-raha asutus:

- 1) ei ole taotlenud arveldussüsteemis osalemist kuue kuu jooksul;
- 2) ei ole alustanud arveldussüsteemis osalemist 18 kuu jooksul pärast talle vastavuse tunnustamise otsuse teatavaks tegemist.

(6) Finantsinspeksioon tunnistab vastavuse tunnustamise otsuse kehtetuks, kui makseasutus või e-raha asutus:

- 1) on vastavuse tunnustamise taotlemisel esitanud valeandmeid, millel oli vastavuse tunnustamise otsuse tegemisel oluline tähendus;
- 2) ei vasta enam vastavuse tunnustamise tingimustele.“;

5) paragrahvi 79 lõike 1 punktis 2 asendatakse tekstiosa „või investeerima selle“ tekstiosaga „, Eesti Pangas avatud kontol kooskõlas Eesti Panga kehtestatud reeglite ja tingimustega või investeerima selle turvalistesse“;

6) paragrahvi 80 lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast tekstiosa „eraldi kontrol krediidiasutuses“ tekstiosaga „, Eesti Pangas avatud kontrol kooskõlas Eesti Panga kehtestatud reeglite ja tingimustega“;

7) paragrahvi 89 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Finantsinspeksioon teeb järelevalvet ka järgmistes Euroopa Liidu õigusaktides ja nende alusel kehtestatud õigusaktides sätestatu kohase täitmise üle:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 260/2012, millega kehtestatakse eurodes tehtavatele krediid- ja otsekorraldustele tehnilised ja ärilised nõuded ning muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 (ELT L 94, 30.03.2012, lk 22–37);

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1230 piiriüleste maksete kohta liidus (ELT L 274 30.07.2021, lk 20–31).“;

8) paragrahvi 113² lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „, millega kehtestatakse eurodes tehtavatele krediid- ja otsekorraldustele tehnilised ja ärilised nõuded ning muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 (ELT L 94, 30.03.2012, lk 22–37),“;

9) paragrahvi 113⁴ lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „,piiriüleste maksete kohta liidus (ELT L 274, 30.07.2021, lk 20–31)“;

10) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/886, millega muudetakse määrusi (EL) nr 260/2012 ja (EL) 2021/1230 ning direktiive 98/26/EÜ ja (EL) 2015/2366 eurodes välkkrediidikorralduste osas (ELT L 2024/886, 19.03.2024).“.

§ 2. Makse- ja arveldussüsteemide seaduse muutmine

Makse- ja arveldussüsteemide seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 5 lõikes 1 asendatakse sõnad „pakub süsteemi liikmetele“ tekstiosaga „pakub arveldussüsteemi liikmetele (edaspidi *süsteemi liige*)“;

2) paragrahvi 6 lõike 1 esimeses lauses asendatakse tekstiosa „arveldussüsteemi liige (edaspidi *süsteemi liige*)“ sõnadega „süsteemi liige“;

3) paragrahvi 6 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Süsteemi liige võib olla ka makseasutus või e-raha asutus makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses, kes vastab järgmistele tingimustele:

1) makseasutus või e-raha asutus vastutab käesoleva seaduse § 10 punktis 1 nimetatud ülekandekorralduste täitmise eest ja tema suhtes ei kohaldata makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 11 või 12 kohast erandit;

2) Finantsinspeksioon on teinud otsuse asjaomase makseasutuse või e-raha asutuse arveldussüsteemis osalemise nõuetele vastavaks tunnistamise kohta.“;

4) paragrahvi 17 lõike 6 punktid 1 ja 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 3. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „....“2025

Algatab Vabariigi Valitsus..... 2025

(allkirjastatud digitaalselt)